

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolae per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Dies Quarta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](#)

secunda est, quia laboratur pro re summè DEO desiderata, consequenda, si ergo Deus Bescelel spiritu DEI, Sapientia & intelligentia, & scientia in omni genere replevit (ut Exod. 30. legitur) ut tabernaculum materiale DEO gratum conceret, quid non faciet ijs, quos elegit, ut ex animabus facient templum DEI sanctum: infinites ei magis dilectum, quam illud materiale fuerit? Tertia est, quia pro Christo legatione fungitur talis Religiosus vel Sacerdos, ut S. Paulus 2. ad Corinth. 5. de se dixit; quidni ergo omnia ad hanc legationem necessaria speret? an non audiet à Christo: *Ego dabo Gobis os & sapientiam Eccl. 2. Math. 10.* Pari modo uvabit etiam considerare causas, ob quas extraordinarium pñium sperare possit Religiosus vel Sacerdos. Quarum prima est, puritas motivi, scilicet sola DEI Gloria; unde quod minorem metcedem accepit in ista Vita, tantò majorem accipiet in altera. Secunda est, operum præstantia; nam, te he S. Dionysio, opus divinissimum est, cooperari DEO in sa late Animarum. Tertia est, operum Varietas, & multitudo, quia talis Religiosi vita est quasi continuum opus misericordie, & quidem spiritualis, quæ longè præstat corporali. Quarta est, operis difficultas. Quinta denique est modus peragendi hæc opera, scilicet ex obedientia, qui mirè auget operis dignitatem. Quæ omnes causæ facient, ut merito operare possit Religiosus, se auditurum olim à Christo. *Euge trœ bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multatæ constitutam.* Math. 25.

Confidera III. Quam efficacia sint hæc motiva ad spem tuam erigendam, & quomodo tu deinceps ijsdem te ad maxima quæque opera, in tuam aliorūmque salutem patranda existare velis.

Pro IV. Die.

M E D I T A T I O I.

DE PRIMO ACTU CHARITATIS, SCILICET ERGA DEVVM, SIVE DE CONTEMPTV OMNIVM RERVM TERRENARVM.

Punctum I.

Confidera I. Quantas causas habeas ad DEUM summè amandum. Omissis aliis tres tantum has diligenter per Instru. VIII.

Q. 9

pendo

pende. Prima est, quia ille solus bonus est, & sors omnis bonitatis; *Cur ergo ut cum S. August. te alloquar) vates permulta, quarens bona anima, & corporis tui? amans bonum, & satis est: maximè cùm omnes res condit, dum bonitatem illarum admiraris & appetis, illis Christi vobis Lucæ 18. te alloquantur: Quid me dicas bonum? nemotus, nisi solus Deus;* Secunda est, quia ipse summè nō lexit, ut beneficia creationis, Redemptionis, Vocationis, Justificationis, Glorificationis &c. copiosè ostendunt, sed in iustus est secundum Ethicos, qui amantem non redam, quantum scelus erit, tantopere amantem non vicissim diligere et an non locum in tali habebit S. Augustini sententia: *exclamantis: Domine, qui te non diligit, quia creatus in infernum meruit, sed qui te non diligit, quia redemptus (adde tu, quia vocat⁹ justificatus est) meretur, ut novus in nos pro eo fiat:* Tertia est, quia in nullo alio objecto familiari potest, appetitus amoris nostri, hinc verè ex lauavit S. Iohannes leprosus. *Fecisti nos ad te, Domine, & inquietum est cor nostrum donec requiescat in te, scilicet quām parvū globus per implere vas triangulare, tam parvū totus mundus conformatum triangulare, idcōque ad solam SS. Trinitatem caput dam fastum replere poterit.*

Considera II. Cùm una ex his causis sufficeret ad chartam nostram in DEUM excitandam, quām pertinax illud esse debeat, quod triplici hac causa, velut triplici funiculi, qui difficulter rumpitur, ad amorem suum in DEUM contendant per trahiri se non finit, nec persuaderi: an non deinde corde verè dici potest, illud S. Pauli: *Si quis non amat Deum, minum nostrum IESVM Christum, anathema sit.* 1. Cor. 11. Considera III. DEUM te ultrò ad suum amorem deum invitare illis verbis Cant. 6. Revertere, revertere, *Sicut mitis, revertere, revertere, ut intuamur se.* An non revertentur fateberis cum Sponsa: *Anima mea (& cor meum) liquefacta est (in amorem DEI) cùm dilectus mens locutus est in concupiscentia, non vel nunc denudò cum S. Augustino exclamabis: Sicut sum docebam, pulchritudo tam antiqua & nova, serò te amavi. Ecce tu intus eras, & ego foris, mecum eras, & ego tamen non eram.* Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum I I.

Considera I. Sicut mulier illa 3. Reg. c. 3: noluit infanditz, dum quem generat, vivum dividi, ita DEUM etiam nolle vidi per amorem cor tuum, quod ad se solum amandum traxit: Hinc Thomas Kemp. l. 2. c. 7. ait: *Dilectus tuus deus est natura, ut nolit alienum admittere, sed solum vult unum habere, Et tanquam Rex in proprio throno sedere.* Hinc DEUS ipse quodammodo illis Christi verbis. Joan. 18. decretas res deferendas adhortatur: *Si me queritis, finite abire.*

Considera II. Quam promptè & libenter valedicere debet omni creaturæ, ut amore DEI deinceps pleniùs frui possit; quis enim non libenter guttulam aquæ relinqueret, si vocans dulcissimi nectaris offerretur? quis umbram non promptè dimitteret, si ipsam substantiam possidere posset? quis leprosam & turpem Concubinam non ultrò expelleret, informosissimæ Virginis amore, conjugioque fui posset?

Considera III. Quæ creatura hactenus à te inordinate fuerat, & quomodo vel nunc illi valedicere velis, & dolorem ex tali dimissione ortum illis Elcanæ ad Annam prolatis verbis, tibique nunc velut à DEO dictis lenire: *Anima mea, cur fles? aut quamobrem affligitur cor tuum? nunquid melior tibi sum, quam decem, smò mille tales creature? Dic ergo cum S. Augustino: Scio, Domine, quia male mihi prater te, non solum extra me, sed in meipso, Et omnia copia, qua Deus non est, egestas est mihi. l. 13. Confess. 1. Colloq. ad B. V.*

Punctum III.

Considera I. Quanta felicitas tibi per hunc amoris actum ventura sit, cum enim omnes lites (& imperfectiones) tua S. Jacobum, c. 4. ex concupiscentiis nostris nascantur, concupiscentia autem ex opinione indigentiae juxta Ethicosis: *Sed etiam doctrinam oriatur, consequens est, ut, sicut per amorem omnia possides, ita mox indigentiae opinio, atque adeò tam concupiscentia, & cum hoc omnis turbatio & peccatum tollantur, quod præclarè S. Thomas Kemp. l. 3. c. 37. indicavit his verbis: Tunc deficiunt omnes vanæ phantasie,*

Qq 2

conse

Exempla Præctica
**conturbationes iniqua, & cura superflua. Tunc etiam
det immoderatus timor, & inordinatus amor ministrat
tunc experieris verum esse, quod S. Bernatd. in jubilo dicit:**
*Quem tuus amor ebriat, novit; quid IESV³ sapiat, quoniam
felix est; quem satiat, non est ultra, quod appetat.*

Considera II. Quomodo hanc felicitatem opere ipsius
pertinet plures animæ DEUM sincerè amantes, præcipue
Franciscus, diu noctuque in animo versans illud: *DEUS noster
& omnia.* Item ille Monachus, semper etiam intercom-
muni latus, quia (ut ipse quætentibus causam latuit re-
dit) DEUM meum ei ipse nemo mihi potest.

Considera III. Quam malè tu haec tenus egeris, te feliciter
te ista privando quācum justè adeò exclamare cum Anna: *Tu
biæ Mater possis: Omnia simul in te unó (ô mi Deus) han-
tes, te non dimittere debuimus à nobis.* Tobit cap. 10. Id
ergo vel nunc cum S. Davide Ps. 72. *Quid mihi est in Cœlo
& à te quid solus super terram?* dic cum S. Paulo Rom. 8.
Quis me separabit à charitate DEI? Et. Colloquium
Christum.

Pro IV. Die.

M E D I T A T I O II.

D E S E C V N D O A C T V C H A R I T A T I S D U V I N A E , N E M P E D E P V R A I N T E N D I O N E .

Punctum I.

Considera I. Inter officia veti amoris non postrem
merito à SS. Patribus & Ascetis reputari, quod amores
omnia sua obsequia & opera ad solum Amati honorem
neplacitum dirigat, neque aliud pro labore suo præsumat
exigat, quam amato placuisse, id quod in amore, quo
giosi DEUM amant, vel maximè locum habet; nam, teneat
Bernardo, *suspensus est amor, cui alius quid adipiscendu*
suffragans videtur.

Considera II. An & quomodo tu haec tenus per ejusmodum
purissimam intentionem tuum erga DEUM amorem deci-
ravisti. Id ex sequentibus indicis facile colliges. 1. In
æquè in occulto exactè opera tua facias, atque in publico
coram alijs perficere conluevisti. 2. Si perinde tibi sit de
paucis p

gucos, sive multos operum tuorum spectatores habeas. 3.
i quali promptitudine humilia ac gloriōsa officia susci-
tas, obēasque. 4. Si neque ob laudatum opus inaniter as-
modicē exultes, neque ob vituperatum inordinatē triste-
s. 5. Si quounque successu tuorum operum contentus
i &c.

Considera III. Quām paues ex his indiciis in te reperias,
iūm exiguis proinde tuus in DEUM amor hactenus fuerit
i quomodo deinceps saltē in id unicē incumbere velis, ut
ficerē cum Christo possis: *Ego, que placita sunt ei, facio,*
imper, Colloquium ad SS. Patronos &c.

Punctum II.

Considera I. Quām æquum sit, ut deinceps operibus tuis
iōnō aliam intentionem admisceas, quām solius DEI bene-
placitum, cūm quounque te convertas, nūlibi majorem pro-
tūs laboribus mercedem invenire possis, quod quidem faci-
tē cognoscēs; si conditiones, quas in mercede etiam excogi-
bili requireres, accuratius perpendas. Quarum prima est,
ut sit magna; atqui placere DÉO tam magnum est præmium,
in de facto Beati plus delectentur in hoc, quod placeant
DÉO, quām quod ejus aspectu fruantur; unde meritò DÉUS
post Abraham dixit, Genes. 15. *Ego protector tuus sum, &*
merces magna nimis. Secunda est, ut parata sit, seu statim
offeratur; atqui beneplacitum DÉI mox eo momento, in quo
opus peractum est, obtinetur. Tertia est, ut inauferibilis
sit; atqui solum DÉI beneplacitum hoc habet, quia fieri non
potest, ut id, quod semel DÉO placuit, displicere incipiat;
unde patet, nullam huic mercedi æqualem, nec in ipso cælo
esperiri posse.

Considera II. Qualia præterea coniuncta ex tali inten-
tione reportaturus sis, videlicet summam ad opera omnia in-
differentiam (cur enim unum præ alio appetas, cūm in o-
mnibus præmium tuum, id est, beneplacitum DÉI æqualiter
obtinere possis?) summam in quovis negotio diligentiam
(si enim opera, quæ Principibus & Regibus hujus Mundi pa-
rentur, tantā cum industriā & perfectione elaborantur, quam-
tam diligentiam adhibebit. Qui scit, sua opera non homi-
num, sed DÉI beneplacito præparari?) summam in omni la-

Qq 3

bore

bore alacritatem (si enim spectatorum multitudo & constantia tantos Animos virésque addit Astoribus in themo quantò majores addet animos præsentia & aspectus DEI, & sibi placuisse infinites majus est præmium, quam omnibus hominibus & Angelis etiam possibilibus omnibus cogitabili modo placuisset ?)

Considera III. Quàm præclarí sint hi fructus, & quoniam optandi Operario in Vinea Domini laboranti, ut cum Iacob Patriarcha omnis labor per totam vitam suscipiens dicitur & brevis ei videatur, præ Desiderij, quo DEO placuerit, magnitudine. Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Considera I. Quibus mediis uti deinceps velis, ad hunc purissimæ intentionis saluberrimum Exercitium, formidantia non displicebunt. 1. Si sapientius & accuratè perpendas, quanti faciendum sit placere DEO. 2. Si hoc premium frequenter, & initio maximè potiorum operum animo tuo obijcas. 3. Si quando in publico opus aliquod honorificum peragendum est, priùs tecum perpendas, quām audire dicum fore præmium, si ab universis tuis Auditoribus Spectatoribus summam laudem atque applausum ferres, con solo DEI beneplacito comparatum, atque adeò hoc facere tuo operi præfigas. 4. Si opera, quæ in occulto faci, singulari cum industria & alacritate facias, eo potissimum capite, quia credis, te à DEO spectari, & illi soli summum cere cupis. 5. Si postquam Laus & gloria tibi ex operibus quo parra est, mox eâ repudiata ad tuum præmium te convertas, applicando ad hunc finem verba illa à S. Augustino paulò aliter prolatæ: *Infelix homo, ô DEVS, qui omnibus hominibus placet, & tibi displicet; Beatus vero, qui placet, et si illis omnibus displiceat. Qui vero tibi placet, non quia illis, sed quia tibi placet, beatus est.*

Considera II. Quàm apta sint hæc media ad insigillare hoc exercitio profectum brevi tempore faciendum.

Considera III. Quomodo tu haec tenus ijs usus sis, ut deinceps velis. Colloquium ad Christum.

CONSIDERATIO

Pro Quarta Die.

DE VICTORIA SUI.

Punctum I.

Perpende triplicem esse victoriam, quam de teipso reportare debetas, generalem scilicet, quotidianam, & personam. Igitur.

Examina te 1. An generalem Victoriam obtinueris, & ita spiritualiter te occideris, ut tibi & concupiscentiis tuis mortuus dicere possis cum S. Paulo: *Vivo autem jam non ego, vivit vero in me Christus.* Galat. 2. Item: *Mibi autem absit moriori, nisi in cruce Domini nostri IESV Christi, per quem mihi Mundus crucifixus est,* & ego Mundo. Galat. 6.

Examina te 2. An quotidianam Victoriam obtinueris, scilicet quotidie manè cogitando, quid tibi in die difficilimum accidere, vel in via perfectionis maximè impedire, vel in gravem lapsum impellere possit, & hoc generoso animo sperando, vel removendo?

Examina te 3. An perpetuam Victoriam obtinueris hancen, scilicet in singulis actionibus tuis studendo, ut aliqua in te ipsum superes, sive quod idem est, aliquid voluntati adversum facias, ut suo modo illud S. Davidis usurpare possis, propter te mortificamur tota die. Ps. 43.

Punctum II.

Perpende, quantas divitias spirituales meritorum ac Virtutum, quantam gloriam, gratiamque apud DEUM & homines, quantam lætitiam tibi trinā hac Victoria cauflare possit. Dic enim, quid sentires de illo duce, qui post generalem de hoste maximo Victoriam reportatam, quotidie in singulis horis unam de hostibus suis Victoriam reportaret? Quanto in honore apud omnes habendum? quantis præmiis a Principe suo remunrandum, quantam ex talibus Victoris, honoribus, præmisque voluptatem percepturum putas? atque melior est, qui dominatur animo suo, expugnatore urbium, teste Sapiente Prov. 16. quis ergo non ampliora que præmia speret? Audi, quid DEUS tali Victori promittat,

Qq 4

&c

& inde victoriam hanc estimare disce; Vincenti dabo nomen ab conditum, & dabo illi Calculum candidum, & calculo nomen novum scriptum, quod nemo scit, nisi qui acepit. Apocal. 2. Qui vicerit, faciam illum Columnam i templo DEI mei, & foras non egredietur amplius. Sicut sum super eum nomen DEI mei, Apocal. 3. Qui vicerit, habebit sedere mecum in throno meo. Sicut & ego vici, & cum Patre meo in throno ejus. Qui vicerit, sicut vestimentis albis, & non delebo nomen ejus de libro vite. Confitebor nomen ejus coram Patre meo, & coram angelis ejus. ibidein. An non ergo meritò Seneca dixit, Imperium maximum esse imperium? an non ille Poëta bene dicit: Tunc omnia jura tenebis, si poteris Rex esse tuus? ergo Thomam de Kempis l. 1. c. 3. adhortantem: Quibus fortius certamen, quam, qui nititur sincere sensu, hoc deberet esse negotium nostrum, sincere scilicet sensu. & quotidie seipso fortiori fieri, ac in melius aliquis perficeret. Sed & fructum secuturum audi l. 3. c. 53. explicans si temet ipsum perfectè viceris, catena factius subiecta perfecta Victoria est, de semet ipso triumphare; qui enim ipsum subiectum tenet, ut sensualitas rationi, & gratiis cunctis obediatur mibi (DEO) hic vere Victor esset, & minus Mundi. Thomas Kemp, loco citato.

Punctum III,

Perpende, quæ media tibi ad hanc victoriam obtinenda servire possint; Tria præ cæteris apta censeo. Primum auxiliares è Cælo copias petere; An non præ cæteris armis Maria de Victoria, quæ sola est terribilis ut castrorum ordinata? An non etiam Angelus Custos, cæterique Patroni invocati magnam Victoria spem facient? Secundum est, armia bona preparare, an non aptissimus ridebitur padius S. Michaëlis, quis ut DEVS? profectò non est alter similis. An non & Scutum Davidicum præ aliis placebit, quo ipse Psal. 6. Ut scuto bona voluntatis coronassis? Tertium est, magno animo hostem aggredi, quem in fine proderit sapientius considerasse, & meminisse DEI, aspicientis cognantem, præmij ex Victoria reportandi, damnorum abfite tibi, proximo, DEO, illatorum, Sociorum tuorum for-

certantium, immo & Filiorum scutuli ob spem minoris longe præmij similes Victorias reportantium. potuerunt ergo mihi, & istæ, & tu non poteris? An non ergo dices tandem cum Davide Psal. 17. Persequar Inimicos meos, & compræ-
lendam eos, & non convertar, donec deficiant.

Pro IV. Die,

M E D I T A T I O II.

DE TERTIO ACTU CHARITATIS DIVINÆ,
NEMPE DE CONFORMATIONE VOLUNTATIS
SVAE CVM DIVINA.

Punctum I.

Considera I. Inter alios effectus amoris primarium ferè esse, quod unit amantem cum amato, hanc autem unionem portissimum consistere in ipsorum voluntatum coniunctione, ut scilicet idem velint, ac nolint.

Considera II. In quo consistat perfecta conformatio voluntatis tuæ cum divina, nimis hoc, ut omne id, quod DEUS circa te vel alios ordinaverit, non modò per intellectum comprobes, sed etiam per voluntatem cum gudio appetitias, & per potentias reliquas non minori industria atque alacritate exequaris, quam si à teipso juxta summam appetitus tui inclinationem fuisset electum. Hoc ipsum paulò alijs verbis expressit Thomas Kemp. l. 3. c. 25. dum dixit, perfectionem hominis, & per consequens etiam perfectam voluntatum & animarum unionem consistere, in offerendo te ex toto corde tuo voluntati divinæ, non querendo, quæ tua sunt, nec in parvo, nec in magno, nec in tempore, nec in æternitate, ita ut una æquali facie in gratiarum actione permaneas, inter prospera & contraria, omnia æqua lance penfando.

Considera III. Quam longè hactenus ab hac perfectione absueris, atque adeo merito illam increpationem Christi apud Thom. Kemp. l. 3. c. 11. audire merueris: *Fili, oportet te adhuc multa discere, quæ necdum bene didicisti. Quæ sunt hac, Domine? ut desiderium tunmponas totaliter se-*

Q 5

cundum

cundum beneplacitum meum, & tui ipsius amator noster
sed mea voluntatis cupidus emulator.

Vide ergo, quomodo deinceps hac in parte te gerere velis.
Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. Quanto studio ac desiderio te huic exercitii conformatio[n]is, voluntatis tuæ cum divina impendere debes, idque ob tres maximè causas, quarum prima est, desiderium & quasi voluptas DEI, quam ex tali exercitio capiam de te ad suos Sanctos quodammodo dicet, quod olim S. Davide dixit: *Inveni virum secundum cor meum, qui perficiat omnes voluntates meas.* Secunda est, proximi utilitas cui per nullum aliud exercitium magis prodesse potes; non sicut ille Rusticus, qui omnem tempestatem de manu DEI benevolè accepit, semper habuit fruges optimas (uti in Vita PP. refertur) ita & Religiosus ille felicissimum semper successum operum suorum sperare poterit, qui in omnibus officiis, eorumque administratione suam voluntatem divinogenitus conformat: hoc enim est, quod Christus ipse apud Joannem c. 15. dixit: *Qui manet in me, & ego in eo (per voluntatum unionem) hic fert fructum multum.* Tercia est, summa pax & tranquillitas, quam in hac & altera vita percipies; *Quid enim magis in hac vita sperare, aut optare potes, quam ut omnia tibi ad votum succedant?* atque hoc obtinebis per dictum exercitium, unde merito S. Catharini Senensis dixit, *talem hominem esse similem Christo Salvatori, qui etiam in hac vita Beatitudinem percepit.*

Considera II. Cum nemo in hac Vita aliud magis optet, aut optare prudentius possit, quam Beatitudinem huic statu convenientem, quam imprudenter hactenus feceris, dum per longas ambages, difficilesque vias beatitudinem vacam & falsam in rerum creatarum amore, & Voluntatis propria executione Quæsivisti, cum tamen veram, solidamque Beatitudinem viam tam compendiosâ facilique reperire potuisse.

Considera III. Quomodo vel nunc à priori via discedere atque ad hanc percurrendam toto animi conatu convertere velis. Colloquium ad B. V.

Punctum III.

Considera I. Quæ subsidia præ cæteris conducant, ad Voluntatem tuam cum Divina perfectissimè uniendam; ea jam pridem Servator ipse Catharinæ Senensi indicavit, dum præcepit, ut primò quidem firmissimè crederet, DEUM summè potentem esse, adeòque nihil in hoc Mundo sine ejus voluntate accidere posse: Deinde ut pariter crederet, eundem DEUM summè sapientem esse, atque adeò scire id, quod evenire hominibus permittit, in eorum bonum convertere: Denique ut non minùs crederet DEUM etiam summè bonum esse, adeòque non tantum posse, & scire, sed etiam velle, omnia in Electorum suorum utilitatem ordinare.

Considera II. Quàm solida & efficacia meritò censeantur hæc media, sive ipse eorum Author consideretur, sive eorum aptiudo ad finem prædictum spectetur, cùm planè imprudensissimum esse hominem illum oporteat, qui firmiter tres illas DEI perfectiones, potentiam scilicet, sapientiam & bonitatem apprehendens, & credens, etiamnum tergiversaretur in omnibus eventibus suam Voluntatem Divinæ conformatre.

Considera III. Quomodo tu deinceps his mediis uti velis, & cum S. Davide exclamare: Unam petij à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini, omnibus diebus Vite meæ, ut videam voluntatem Domini, & visitem templum sanctum ejus. Ps. 26. Colloquium ad Christum.

Pro V. Die.

M E D I T A T I O I .

D E C H A R I T A T E E R G A D O -
M E S T I C O S .

Tessera.

Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem, sicut ego dilexi vos. Joan. 15.

Punctum I.

Considera I. Quod à S. Joanne i.c.4. dictum sit: hoc mandatum habemus à DEO, ut, qui diligit DEUM, diligit & Fratrem